

Osallisuus ja opiskeluhuollon palvelujen saatavuus TEAvisarin tulosten valossa

Hyvinvointiareena/Rinnakkaisseminaari A2

Opiskeluhoollon palvelut toisella asteella – tutkimustietoa ja käytännön menetelmiä

Kirsi Wiss, asiantuntija

17.9.2019

Mikä on TEAviisari?

- TEAviisari = Terveyden edistämisen vertailutietojärjestelmä
- Valmiiksi tulkittua tietoa kuntien/koulujen/oppilaitosten hyvinvoinnin ja terveydenedistämistyöstä
- Kehitetty erityisesti toiminnan arvioinnin, kehittämisen ja johtamisen tueksi
- Kattaa kuusi toimialaa
- Tiedot kuvaavat työn johtamista, koordinaatiota, resursseja ja toimeenpanoa

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen lukioissa ja ammatillisessa perustutkintokoulutuksessa

THL:n ja Opetushallituksen tiedonkeruu kahden vuoden välein parillisina vuosina lukioden ja ammatillisen perustutkintokoulutuksen hyvinvoinnin, terveyden ja yhteisöllisen toimintakulttuurin edistämistoiminnasta
-> raportointi TEAviisarissa

Tiedonkeruu osoitetaan oppilaitoksen rehtorille ja vastaamista toivotaan yhdessä opiskeluhuoltoryhmän kanssa

Lukiot

- 2012: 343 (86 %) lukiota
- 2014: 323 (82 %) lukiota
- 2016: 335 (90 %) lukiota
- 2018: 343 (94 %) lukiota

Ammatillinen perustutkintokoulutus

- 2012: 158 (92 %) ammatillista oppilaitosta
- 2014: 133 (90 %) ammatillista oppilaitosta
- 2016: 317 (90 %) toimipistettä
- 2018: 303 (76 %) toimipistettä

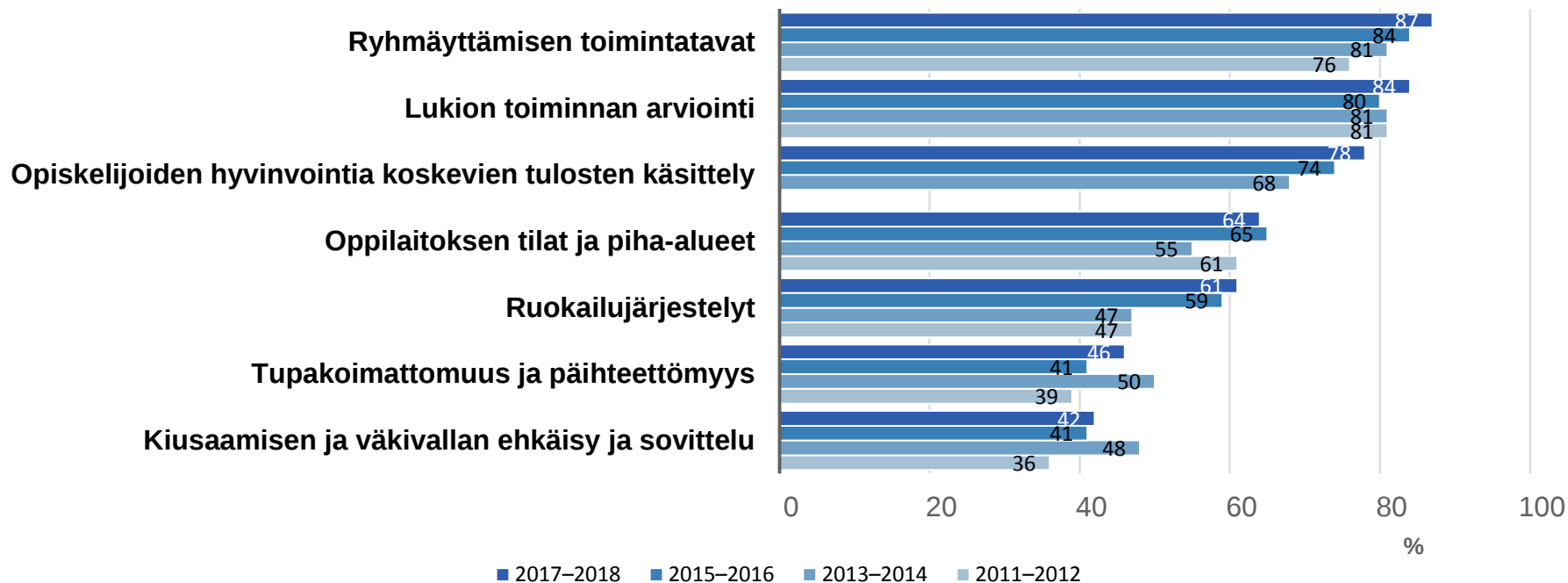
Osallisuus

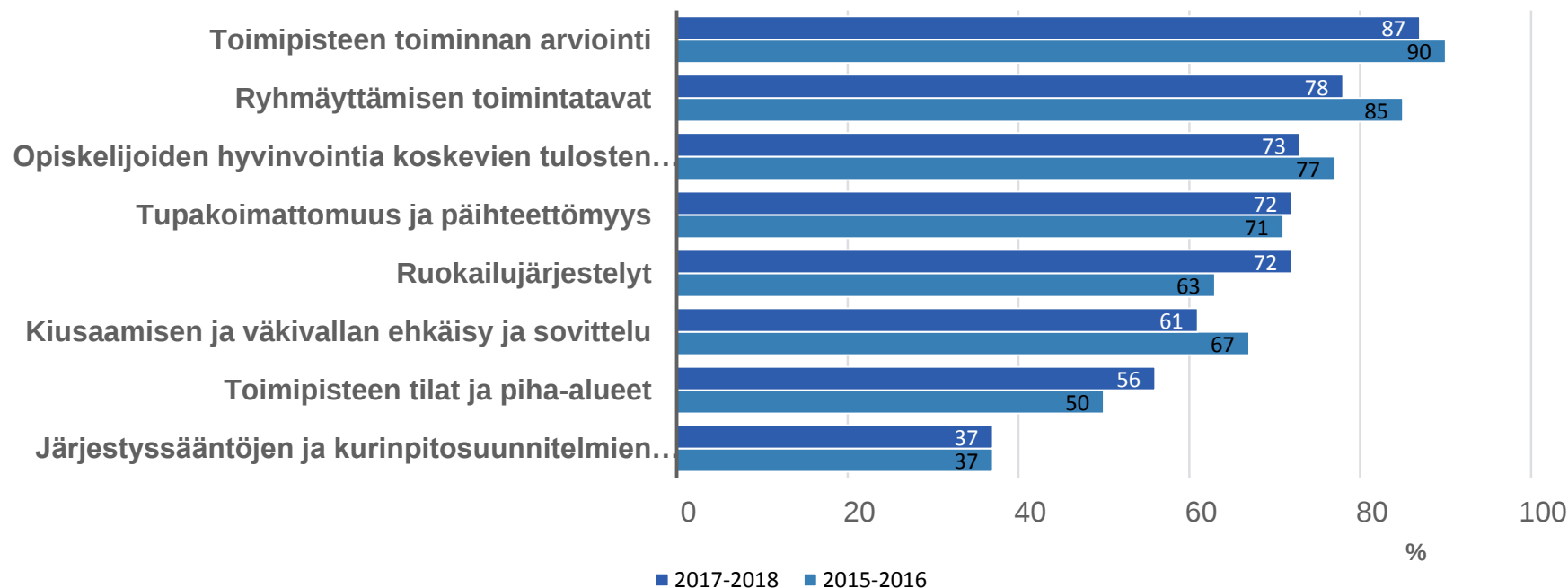
Osallisuutta tukevat rakenteet ja menetelmät lukioissa ja ammatillisen perustutkintokoulutuksen toimipisteissä vuonna 2018

	Ei %		Kyllä, toimii satunnaisesti %		Kyllä, toimii säännöllisesti %	
	Lukio	Amm.	Lukio	Amm.	Lukio	Amm.
Opiskelijakunta tms.	0	13	1	18	99	69
Tuutori-toimintaa tms.	18	13	7	24	75	63
Kaikille avoimet keskustelutilaisuudet	26	26	45	44	29	30

Opiskelijoiden osallistuminen lukion toiminnan suunnitteluun ja kehittämiseen lukuvuosina 2011–2012 - 2017–2018:

Opiskelijoiden osallistuminen toimipisteen toiminnan suunnitteluun ja kehittämiseen lukuvuosina 2015-2016 ja 2017-2018:

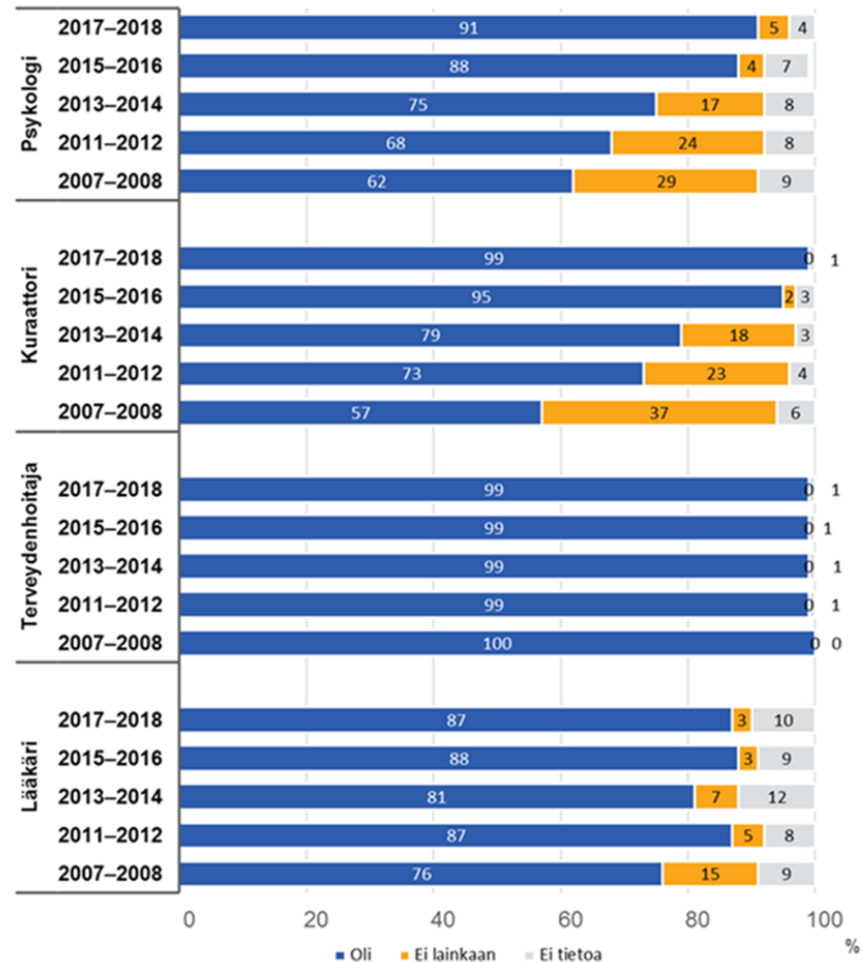
Opiskelijoille jaettavassa esitteessä tai lukion/toimipisteen verkkosivuilla kuvaus seuraavista opiskeluhuollon sisällöistä vuonna 2018:

	Lukio %	Ammatillinen perustutkintokoulutus %
Opiskelijalle kuuluvat palvelut ja niiden saatavuus	98	100
Opiskeluhooltoryhmän toimintatavat	78	69
Opiskeluhooltosuunnitelman keskeinen sisältö	72	68

Opiskeluhuollon palvelut

Lukioissa käytettävissä olevat opiskeluhuolto- palvelut lukuvuosina 2007–2008 - 2017–2018

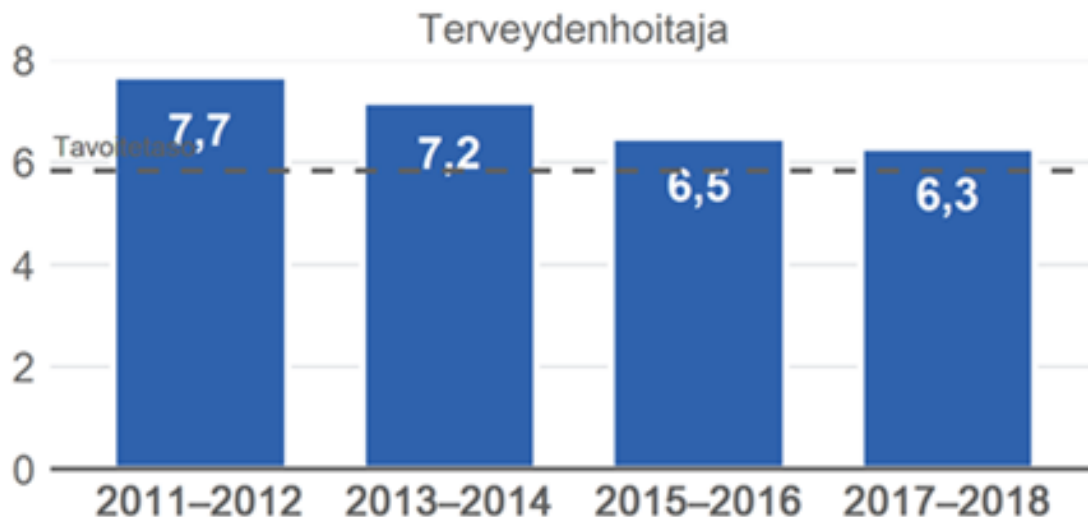

Opiskeluhuoltopalvelujen resursseista

- Opiskeluterveydenhuollon henkilöstömitoitussuositus
  - max. 600–800 opiskelijaa / kokopäivätoiminen terveydenhoitaja
  - max. 2500–3000 opiskelijaa / kokopäivätoiminen lääkäri
- Edellä kuvatut suositukset muutettiin työtunneiksi viikossa / 100 opiskelijaa
  - terveydenhoitaja 4,5–6,0 työtuntia viikossa / 100 opiskelijaa
  - lääkäri 1,2–1,4 työtuntia viikossa / 100 opiskelijaa
- Kuraattoreille ja psykologeille ei valtakunnallisia suosituksia ole annettu

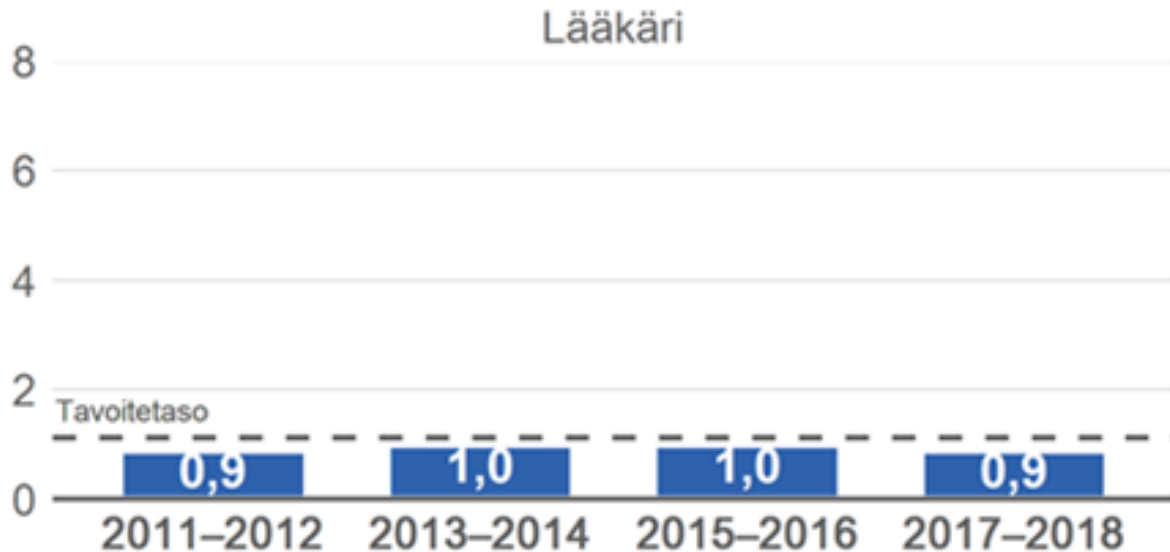
Terveydenhoitajan työpanos lukioissa (työtuntia viikossa / 100 opiskelijaa), keskiluku

Lukuvuonna 2017-2018 57 %:ssa lukioista työpanos oli tavoitetasossa tai sen yli .

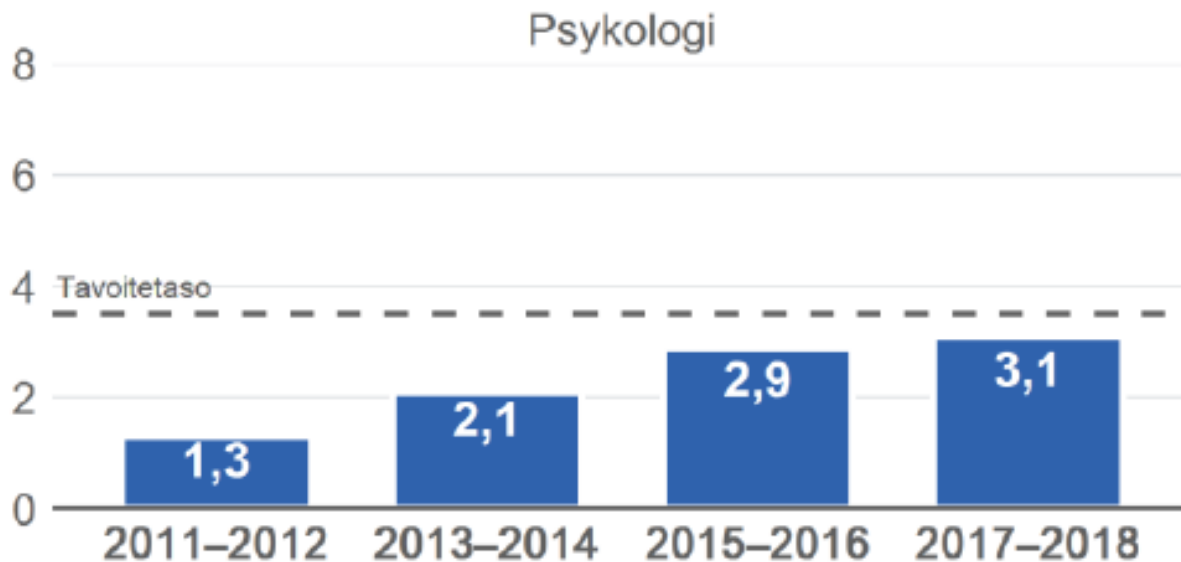
Lääkärin työpanos lukioissa (työtuntia viikossa / 100 opiskelijaa), keskiluku

Lukuvuonna 2017-2018 41 %:ssa lukioista työpanos oli tavoitetasossa tai sen yli.

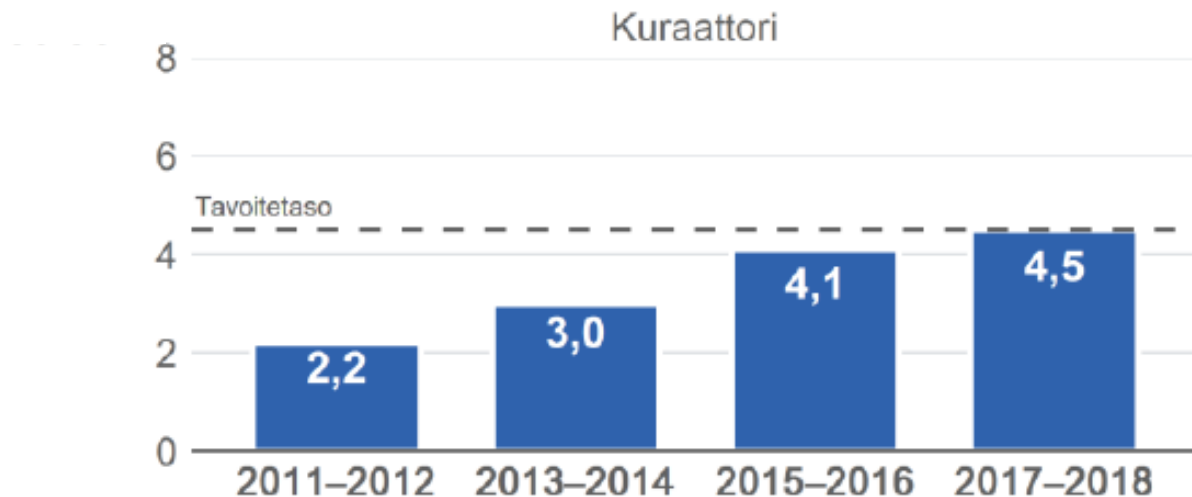
Psykologin työpanos lukioissa (työtuntia viikossa / 100 opiskelijaa), keskiluku

Lukuvuonna 2017-2018 30 %:ssa lukioista työpanos oli tavoitetasossa tai sen yli.

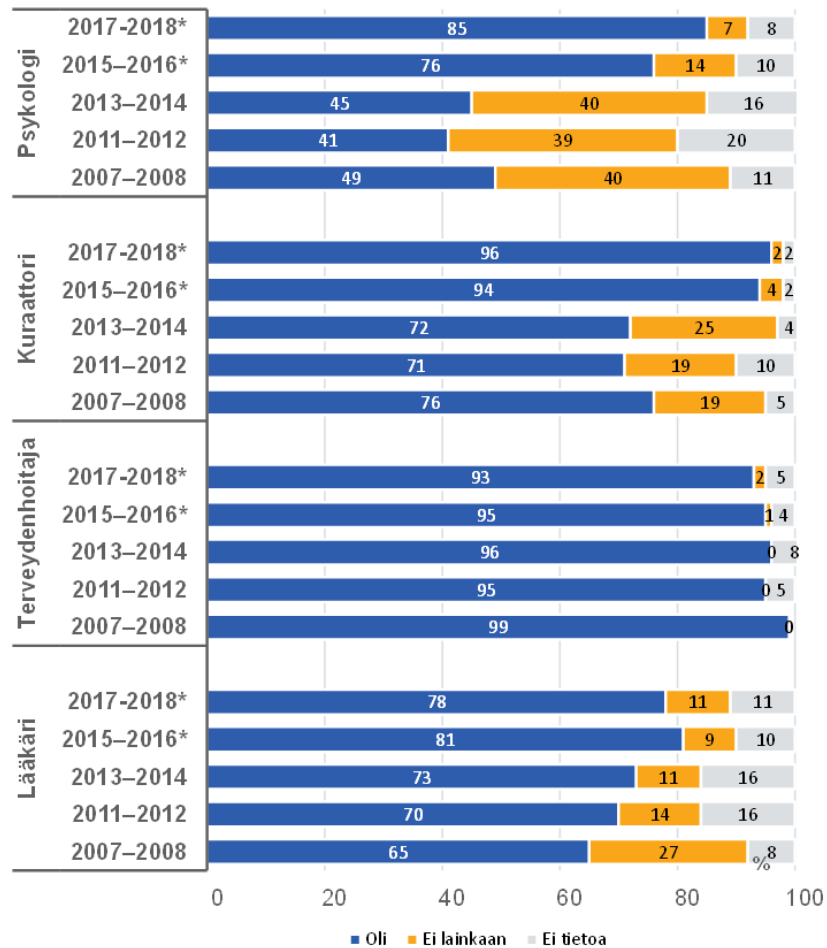

Kuraattorin työpanos lukioissa (työtuntia viikossa / 100 opiskelijaa), keskiluku

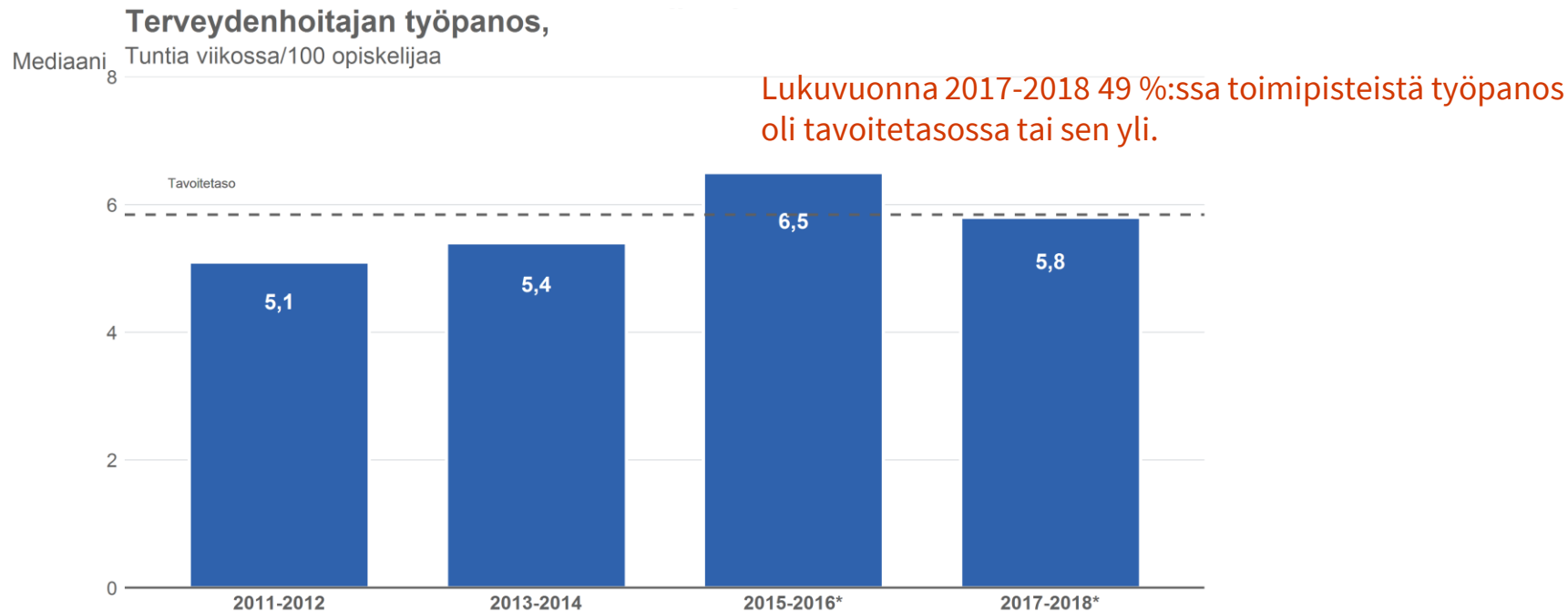
Lukuvuonna 2017-2018 50 %:ssa lukioista työpanos oli tavoitetasossa tai sen yli.

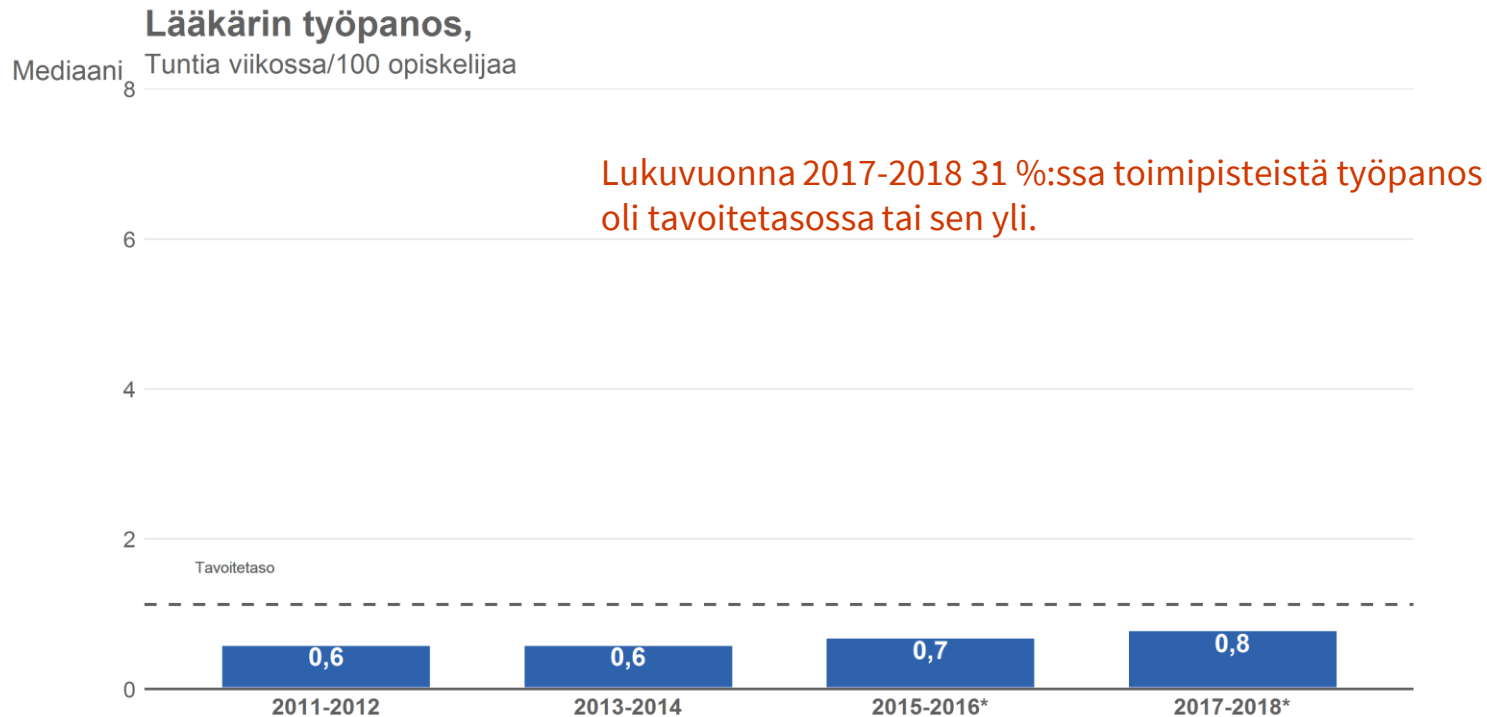
- Toimipisteissä käytettävissä olevat opiskeluhuolto- palvelut lukuvuosina 2007–2008 - 2017-2018

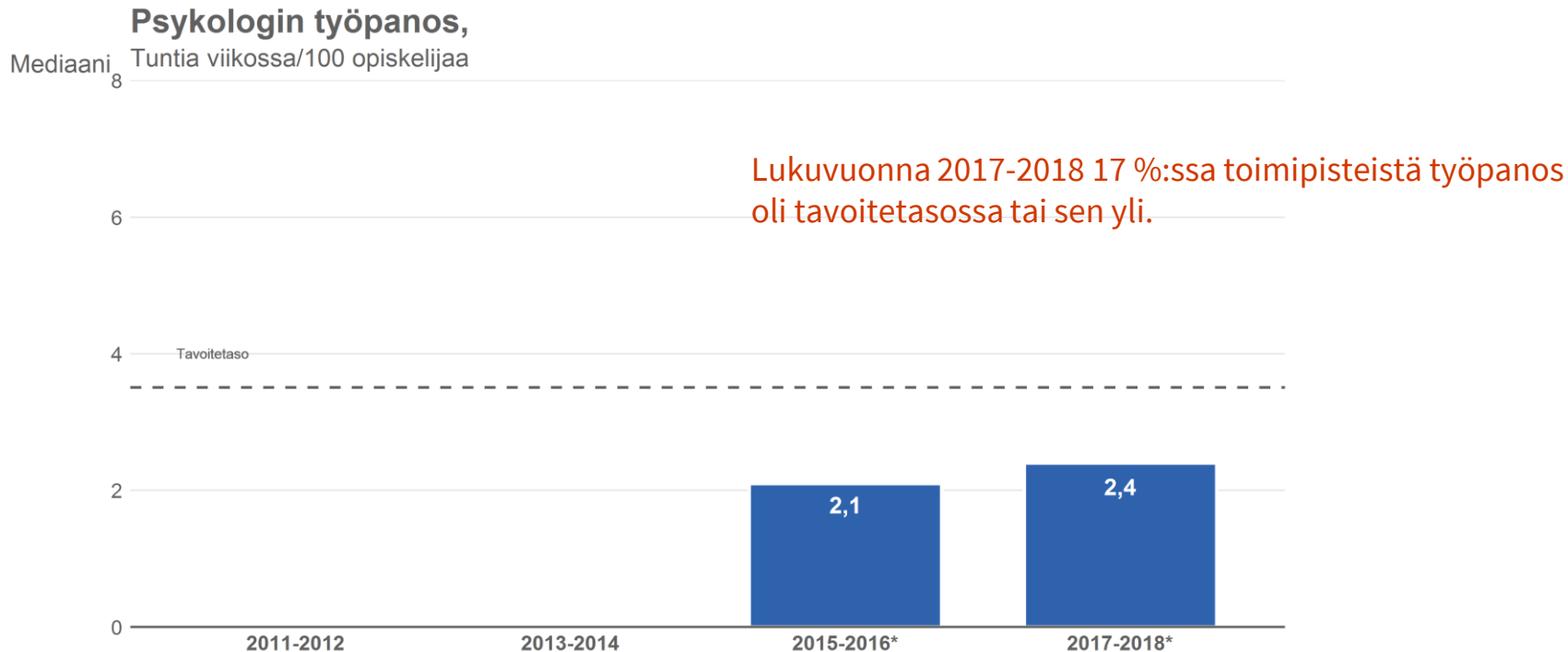
Terveydenhoitajan työpanos toimipisteissä (työtuntia viikossa / 100 opiskelijaa), keskiluku

Lääkärin työpanos toimipisteissä (työtuntia viikossa / 100 opiskelijaa), keskiluku

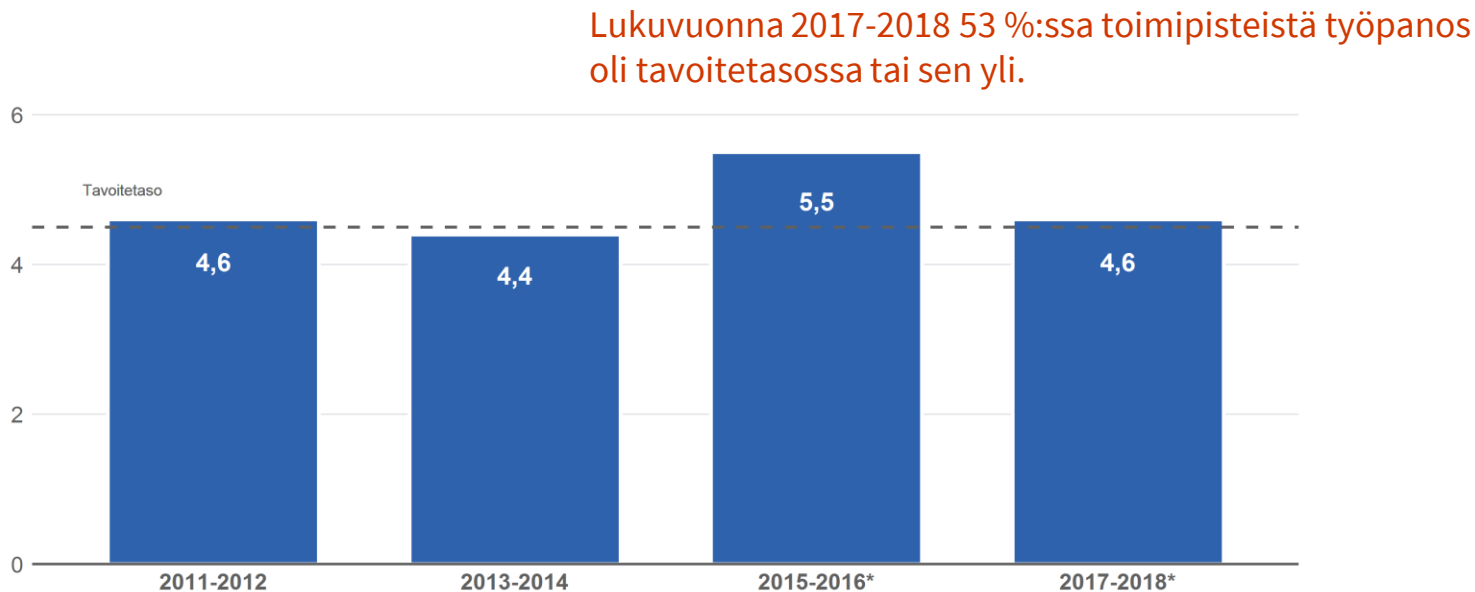

Psykologin työpanos toimipisteissä (työtuntia viikossa / 100 opiskelijaa), keskiluku

Kuraattorin työpanos toimipisteissä (työtuntia viikossa / 100 opiskelijaa), keskiluku

Kuraattorin työpanos,
Mediaani Tuntia viikossa/100 opiskelijaa

Opiskeluterveydenhuollon palvelujen pääasiallinen järjestämispaikka vuonna 2018

	Lukiossa/ Toimipisteessä %		Jossakin toisessa lukiossa/toimipisteessä / oppilaitoksessa %		Keskitetyssä opiskeluterveydenhuollon tilassa lukion/toimipisteen ulkopuolella %		Terveysasemalla %	
	Lukio	Amm.	Lukio	Amm.	Lukio	Amm.	Lukio	Amm.
Terveystieteiden vastaanotto	78	68	6	8	13	18	2	7
Lääkärin- tarkastukset	69	45	5	10	15	21	11	24
Lääkärin ei- kiireellinen sairasvastaanotto	15	15	1	7	9	15	75	63
Lääkärin kiireellinen sairasvastaanotto	1	2	0	2	4	5	95	90
							17.9.2019	

Psykologi- ja kuraattoripalvelujen pääasiallinen järjestämispaikka vuonna 2018

	Lukiossa/ Toimipisteessä %		Jossakin toisessa lukiossa/toimipisteessä/ oppilaitoksessa %		Jossakin muualla %	
	Lukio	Amm.	Lukio	Amm.	Lukio	Amm.
Psykologi	68	57	7	14	25	29
Kuraattori	90	87	6	7	3	6

Johtopäätökset

- Opiskelijoiden osallisuus on kehittynyt myönteiseen suuntaan.
- Opiskelijoiden osallistumismahdollisuuksiin tulee edelleen kiinnittää huomiota.
- Opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalveluja on tarjolla aikaisempia vuosia kattavammin
- Terveystieteiden ja lääketieteiden palveluja on käytettävissä hieman aiempaa harvemmin.
- Vaikka opiskeluhoitopalveluja on keskimäärin aiempaa paremmin käytettävissä, niitä ei edelleenkään ole kaikissa toimipisteissä.
- Myös opiskelijamäärään suhteutetut työpanokset ovat edelleen puutteelliset.

- www.teaviisari.fi
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen lukioissa – TEA 2019. THL. Tilastoraportti 12/2019.
- Wiss K, Hakamäki P, Hietanen-Peltola M, Ikonen J, Järvinen J, Saaristo V, Saukko N & Ståhl, T. [Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ammatillisessa perustutkintokoulutuksessa 2018](#). Tutkimuksesta tiiviisti 15, toukokuu 2019. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, Helsinki.